

Thesis Title A Causal Model of Well-being Among Caregivers of Persons with Spinal Cord Injury

Author Sqn. Ldr. Dalin Rattanasuk

Degree Doctor of Philosophy (Nursing)

Thesis Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Pikul Nantachaipan	Advisor
Assistant Professor Dr. Khanokporn Sucamvang	Co-advisor
Associate Professor Dr. Wanchai Moongtui	Co-advisor

ABSTRACT

Spinal cord injury causes both disabilities and limitations in self-care. Individuals with spinal cord injury need support from caregivers at home. The act of caregiving affects caregivers which can result in decreased well-being. This directly affects their quality of caregiving. Understanding factors that influence well-being among caregivers is crucial in order to develop effective interventions to improve their well-being. The purpose of this cross-sectional study is to examine the causal model which illustrates the relationship among rewards of caregiving, social support, caregiving hours, functional ability of persons with spinal cord injury, caregiving burden, and well-being of caregivers. The conceptual framework used in this study was developed based on empirical evidence from a literature review.

A sample of 205 pairs of caregivers and persons with spinal cord injury were recruited from five hospitals in Thailand based on selected criteria. Research tools used for data collection, included the Demographic Questionnaire, the World Health Organization-Five Well-being Index, the Rewards of Caregiving Scale, the Social Support Questionnaire, the Barthel Index, and the Caregiving Burden Scale. The hypothesized model was tested by using Path Analysis.

Results revealed that, among the five predictors in the hypothesized model, caregiving hours did not significantly affect well-being of caregivers. The remaining four predictors, rewards of caregiving, social support, functional ability of persons with spinal cord injury and caregiving burden had direct and/or indirect effects on well-being of caregivers, while only functional ability of persons with spinal cord injury showed only an indirect effect on well-being of caregivers. These four predictors in the final model explained 31% of total variance in well-being of caregivers. Rewards of caregiving had the largest directly effect ($\beta = .14, p < .001$), followed by caregiving burden ($\beta = -.13, p < .001$), while social support had the smallest directly effect on well-being of caregivers ($\beta = .06, p < .001$). Moreover, caregiving burden was found to be a mediator between well-being of caregivers and the other predictors.

The findings of this study guide nurses and health care providers to better understand the factors that affect the well-being of caregivers in order to develop appropriate interventions. Interventions that promote the well-being of caregivers will allow them to give more effective care to the persons with spinal cord injury. Further studies should replicate this one to further test the model and should also add more predictors to the model to increase the model's predictive power. In addition, both longitudinal and experimental studies are recommended for further study.

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ แบบจำลองเชิงสาเหตุของความผาสุกของผู้ดูแลผู้ที่มีบาดเจ็บไขสันหลัง

ผู้เขียน นาวาอากาศตรีหญิง คลิน รัตนสุข

ปริญญา พยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิกุล นันทชัยพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กนกพร สุคำวัง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

รองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย มุ่งค้าย อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

ไขสันหลังบาดเจ็บเป็นสาเหตุทำให้ผู้ป่วยมีความพิการและมีข้อจำกัดในการดูแลตนเอง ส่งผลให้ผู้ที่มีบาดเจ็บไขสันหลังต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่นในระยะยาวที่บ้าน ผู้ดูแลมีกิจกรรมต้องให้การดูแลผู้ป่วยมากมาย กิจกรรมเหล่านี้ก่อให้เกิดผลกระทบแก่ผู้ดูแล ส่งผลให้ความผาสุกในชีวิตของผู้ดูแลลดลง ความผาสุกของผู้ดูแลที่ลดลงนอกจากจะเกิดผลกระทบต่อผู้ดูแลโดยตรงแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อคุณภาพการให้การดูแลในทางลบแก่ผู้ป่วยได้ การที่จะเกิดความเข้าใจในสถานการณ์เกี่ยวกับความผาสุกของผู้ดูแล ควรที่จะทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผาสุกของผู้ดูแล จะช่วยให้ได้ข้อมูลพื้นฐานเพื่อทำการพัฒนากิจกรรมการพยาบาลที่เหมาะสมในการส่งเสริมความผาสุกของผู้ดูแล การศึกษาภาคตัดขวางครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบแบบจำลองแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่าง รางวัลจากการดูแล การสนับสนุนทางสังคม จำนวนชั่วโมงที่ให้การดูแล ความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวันของผู้ที่มีบาดเจ็บไขสันหลัง และภาระการดูแล ต่อความผาสุกของผู้ดูแล โดยใช้การประมวลความรู้จากหลักฐานเชิงประจักษ์ของวรรณกรรมงานวิจัยในอดีตเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยผู้ดูแลและผู้ที่มีบาดเจ็บไขสันหลังจำนวน 205 ราย ที่เคยเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล 5 แห่งในประเทศไทย คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนด เครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแลและผู้ที่มีบาดเจ็บไขสันหลัง แบบสอบถามรางวัลจากการดูแล แบบสอบถามการสนับสนุน

ทางสังคม แบบสอบถามความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวันของผู้ที่บาดเจ็บไขสันหลัง แบบสอบถามภาระในการดูแล และดัชนีชี้วัดความพึงพอใจขององค์การอนามัยโลก ทดสอบรูปแบบสมมติฐานที่สร้างขึ้นด้วยการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล

ผลการศึกษาพบว่า จำนวนชั่วโมงที่ให้การดูแลไม่สามารถทำนายความพึงพอใจของผู้ดูแล ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนอีกสี่ปัจจัยที่เหลือได้แก่ รางวัลจากการดูแล การสนับสนุนทางสังคม ความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวันของผู้ที่บาดเจ็บไขสันหลัง และภาระการดูแล มีผลทางตรงและ/หรือทางอ้อมต่อความพึงพอใจของผู้ดูแล จาก 5 ปัจจัยตามที่ระบุในรูปแบบสมมติฐาน โดยความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวันของผู้ที่บาดเจ็บไขสันหลังมีเพียงผลทางอ้อมต่อความพึงพอใจของผู้ดูแล ปัจจัยทั้งสี่ร่วมกันทำนายความแปรปรวนในความพึงพอใจของผู้ดูแล ได้ร้อยละ 31 โดยรางวัลจากการดูแลเป็นตัวแปรที่มีอำนาจในการทำนายสูงสุด ($\beta = .14, p < .001$) ตามด้วยการดูแล ($\beta = -.13, p < .001$) ในขณะที่การสนับสนุนทางสังคมเป็นตัวแปรที่มีอำนาจการทำนายความพึงพอใจของผู้ดูแลน้อยที่สุด ($\beta = .06, p < .001$) นอกจากนี้ ภาระการดูแลเป็นปัจจัยสื่อกลางระหว่างความพึงพอใจของผู้ดูแลและปัจจัยทำนายอื่น

ผลการศึกษาครั้งนี้ช่วยให้พยาบาลและบุคลากรทางสุขภาพเข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ดูแลผู้ที่บาดเจ็บไขสันหลัง นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนากิจกรรมพยาบาลที่เหมาะสมในการส่งเสริมความพึงพอใจของผู้ดูแล เพื่อให้ผู้ดูแลสามารถให้การดูแลผู้ที่บาดเจ็บไขสันหลังที่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป การศึกษาต่อไปควรทำการศึกษาซ้ำและเพิ่มตัวแปรทำนายในรูปแบบเพื่อเพิ่มความสามารถในการทำนาย นอกจากนี้การศึกษาระยะยาวและการศึกษาเชิงทดลองเป็นสิ่งจำเป็นในการศึกษาต่อไป